Barcode - 2030020025347
Title - shrii shaasana padya manjari
Subject - GENERALITIES
Author - raamayya pantulu jayanti
Language - Telugu
Pages - 51
Publication Year - 1937
Creator - Fast DLI Downloader
https://github.com/cancerian0684/dli-downloader
Barcode EAN.UCC-13
2030020025347

UNIVERSAL
LIBRARY
OU_204848
UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. T81.6 J34 S Accession No. T3150

Author జయంతి రామయ్య పంతులు

Title శాసన పద్య మంజరి 1937

This book should be returned on or before the date last marked **below.**

ధ్రసాహిత్యపరిషత్ప్రచురణము - సంఖ్య, 3౯.

శ్రీరస్తు.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయ భాగము.

— ఇది —

జయంతి రామయ్యపంతులు, బి. ఏ., బి. ఎల్. గారిచే
సంపాదింపఁబడి

కాకినాడ:

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారిచేఁ బ్రకటింపఁబడినది.

కాకినాడముద్రాక్షరశాల, కాకినాడ.

1937

వెల రు. 0-4-0.

శాసనములున్న గ్రామములు-శాసనసంఖ్య.

1. ఆచంట—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 34.
2. ఇడుపులపాడు—(గుంటూరుమండలము) 38.
3. ఇప్పటము—(గుంటూరుమండలము) 29.
4. ఏలూరు—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 32
5. కొమ్మూరు—(గుంటూరుమండలము) 33
6. గంటసాల—(కృష్ణామండలము) 4, 5.
7. తడికలపూండి—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 19.
8. తిమ్మాపురము—(గుంటూరుమండలము) 6
9. తూబాడు—(గుంటూరుమండలము) 2.
10. త్రిపురాంతకము—(కర్నూలుమండలము) 35.
11. ధర్మవరము—(గుంటూరుమండలము) 39
12. నాదెండ్ల—(గుంటూరుమండలము) 1, 12
13. ప్రాంతపల్లవరము—(చెంగల్పట్టుమండలము) 44.
14. పాములపాడు—(గుంటూరుమండలము) 14, 15, 16, 17, 18,
15. పాలకొల్లు—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 7, 8, 23, 43.
16. పెరవలి—(గుంటూరుమండలము) 13.
17. బెజవాడ—(కృష్ణామండలము) 11.
18. భీమవరము—(పశ్చిమగోదావరీమండలము) 37
19. మందడము—(గుంటూరుమండలము) 45.
20. ముఖలింగము—(గంజాముమండలము) 9.
21. రాజమహేంద్రవరము—(తూర్పుగోదావరీమండలము) 10.
22. వలివేరు—(గుంటూరుమండలము) 3.
23. వేలుపూరు—(గుంటూరుమండలము) 43
24. శ్రీకూర్మము—(గంజాముమండలము) 23, 40, 41, 42.
25. శ్రీశైలము—(కర్నూలుమండలము) 36.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయభాగపీఠిక.

ప్రాచీన శిలాశాసనములలో నున్న తెలుఁగుపద్యములు కొన్ని యిదివఱలో "శాసనపద్యమంజరి" యనుపేరఁ బ్రకటించియున్నారము. ఆమంజరిలో 88 శాసనములలో నిమిడియున్న ౨౮౭ పద్యములున్నవి. వానిలో మొదటిశాసనము ౭౭౦ వ శాలివాహనశక సంవత్సర ప్రాంతమందును జిట్టచివరిది ౧౬౦౦ వ శాలివాహనశక సంవత్సరప్రాంతమందును బుట్టినవి. ఆపద్యములు ప్రకటించిన పిదప లభించిన పద్యముల నిప్పు డామంజరిలోనే ద్వితీయభాగముగాఁ బ్రకటించుచున్నారము. ఇందు ౪౬ శాసనములలోఁగల ౯౭ పద్యము లున్నవి. ఈశాసనములలో మొదటిది ౧౦౪౬ వ శకసంవత్సరములోను జివరది ౧౭౩౨ వ శక సంవత్సరమునఁ బుట్టినవి. ఈరెండుభాగములలోని పద్యములను గలిపి కాలానుక్రమముగా నేర్పఱించి యొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటించుట యుక్తముగా నుండెడిది. కాని ప్రథమభాగము పుస్తకము లన్నియు నమ్ముడుపడకుండుటచే నట్లు చేయుటకు వీలు లేకపోయినది. ఇప్పుడు విడివిడిగా నుండుభాగములు రెండును వ్యయమైన పిదప నారెండుభాగముల పద్యములను గలిపి యొక్కపుస్తకముగా ముద్రించెదము.

ఈశాసనములలోఁ గొన్ని "South Indian Inscriptions"(దక్షిణహిందూస్థానశాసనములు)అనుగ్రంథములనుండి గ్రహింపఁబడినవి. ఈవిషయ మాయాస్థానములయందు వక్కాణింపఁబడినది. ఇవిగాక తక్కిన శాసనము లన్నియు శాసనప్రతిబింబములను బట్టి ప్రతులు వ్రాసినవియే.

పద్యములు శాసనములయం దున్నవియున్నట్లేముద్రింపఁబడినవి. ప్రాచీనగ్రంథలేఖనసంప్రదాయమునుబట్టి పాఠకులు తమంతటఁ దాము సవరించుకొనఁదగిన తప్పులను విడిచిపెట్టి మిగిలినవానికి సరియైనపాఠములు పుటలయడుగునఁ జూపఁబడినవి. ఈవిషయమందును, ఇతరవిషయములందును గూడఁ బ్రథమభాగవిషయమున గమనించిన యేర్పాటులనే యీభాగవిషయమునఁ గూడ గమనించినారము. ఈరెండుభాగములను జేర్చి యొక్కగ్రంథముగా భావించి చదువుకొనుట యుచితము.

జ. రామయ్య.

శాసనపద్యమంజరి.

ద్వితీయభాగము.

1.

శ. స. ౧౦౪౬.

ఇది గుంటూరుజిల్లా నర్సారావుపేటతాలూకాలోని నాదెండ్లగ్రామములో నొకపొలములోఁ బడియున్న భిన్నమయిన యొకఱాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 395 of 1915.)

శా. శ్రీమద్ధర్మపరాయణులు బుధజనాశీర్వాదవంతులు దయా
ధాములు సర్వజనానురక్తు లఘవిధ్వస్తాత్ము లుద్యద్యశో
రామారాములు వైశ్యవంశులు[1] గుబేరప్రాభవులు గోమినీ
భామాధీశపదాబ్జభక్తులు జగత్ప్రఖ్యాతతేజోధికులు. ౧

ఉ. లాలితవిత్తదానవ్యయలలాముఁడు పుణ్యయశోధనుఁడు మొ
క్కోలకులోత్తముఁడు పెనుంగొండవిభుఁడు ప్రభుఁడు సత్యవా
క్శీలుఁడు ధారుణిం గొసనిసెట్టికిఁ బ్రోలమకును సుతుఁడు ల
క్ష్మీలలనేశ్వరస్మరణసేముషి గోమనయును ముదంబుతోను. ౨

మ. ధరణీశోత్తముఁడైన శ్రీశకనృపాబ్దంబులు రసోదన్వదం
బరచంద్రస్థితసంఖ్య మాఘసితశుంభత్పంచమిం బార్వతీ
శ్వరు విశ్వేశ్వరు భక్తితో నిలిపి విశ్వస్తుత్యులై దేవమం
దిర మెత్తించిరి వంశవర్ధనులు (నాది)ండ్లం జిరస్థాయిగాను. 3

---

1. వంశ్యులు- అని యుండవలెను.

2.

శ. స. ౧౦౫౪.

ఇది గుంటూరుజిల్లా నరసారావుపేటతాలూకాలోని తూబాడుగ్రామములో వినాయకుని యాలయము గర్భగుడిసమీపమున నిల్పఁబడిన నాగశిలమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది. (A. R. 441 of 1915.)

క. శ్రీసహితుండు దూఁబటిలిసు
శాసనుం డనియంకభీము చక్రము లీలా
వాసుండు సతుర్థ[1] కులగిరి
కేసరి గాపండు జగజ్జిగీషుండు పేర్మిని. ౧

చ. అడపయు నందలంబు వివిధాతపవారణకాహళావలిం
బడియము నాదిగాంగల నృపాలకచిహ్నలు బుద్ధవర్మచేం
బడసినవాడు నాయకసభామణి సి(ద్ధప)నాయకాంకుం డి
ప్పుడమిం దదీయవీరభటపుంగవుమనుమం డుదాత్తసంపదను. ౨

క. సేవనియు సింగనయు జగ
దేవండుం (జోడ్ల)నుం[2] జూడ దీటక మండ
త్స్రావలయేశ్వరుపన్నునం
బావని రఘునాథుచేతం బనివడినక్రియను. 3

శా. తన్నగ్గించుచు నెట్టనుడ్డు బుధాధారుండు వస్పంగ న
మన్నె(ట)ంగనయంబుల న్నృపులకు న్నాప్పెట్టి యోడించ్చి పే
కొన్న న్గణనగంధవారణసమాఖ్యం జేసి తూంబట్టిపై
నెన్న న్వృత్తిగ నాతుకూరు దయతో నిచ్చె న్నిజస్వామియును. ౪

చ. శకసమసంఖ్య వారినిధిసాయకఖేంమ మితంబుగాంగ గా
త్రికసితకతుతేరసముం దీవ్రకరాము[3]నం దఖాడదీ

1. చతుర్థ-అని యుండవలెను.

2. ఈయక్షరములు స్పష్టముగా లేవు.

3. దీవ్రకరాహము-అని యుండనోపు.

వకమును సీతి[1]ఖండువులు భాతిగ బ్రవిత్తియు (చ)ంద్రసూర్యతా
రకముగ బ్రనిత్యవాద్యములు రాగముం గూడంగ నిచ్చె శూలికిని. ౫

చ. కర ముచితంబుతో నగరగాం డ్డడుగం జనగాద్యమెక్క శు
స్థిరమగు నాడివారమున చిందమలాడిన నెఱ్ఱమణ్ణాండిం
బరగిన యట్టి కాపనకుం బంకజలోచన (మ)ండమాంబకుం
దిరముగం బుట్టెం గాపం డవధీరితపావనినాం బ్రసిద్ధుండై. ౬

ఉ. శ్రీవెలనాంటి గోంకన్రిపశేఖరు శ్రీకరుసిద్ధిబేతవి
ద్రావణరావణాంతకపరాక్రము విక్రమచక్రి భూరితే
జోవిభవాభిరాముం డగు చోడన చక్రముం గొల్చి తత్ప్రసా
దావహలీలం దాల్చిన మహాత్ముండు గాపండు ధర్మశీలుడై. ౭

క. చిరముగం దూబఱుత మహే
శ్వరునిం బ్రతిష్టించి రజతశైలము నా భా
సురముగ గుడి యెత్తించెను
గురుమతియై కాపనాయకుం డతిభక్తిని. ౮

3.

శ. స. ౧౦౬౪.

ఇది గుంటూరుమండలములో తెనాలితాలూకా వలివేరుగ్రామములో స్వయంభ్వేశ్వరస్వామి దేవాలయము నెదుట నొకఱాతిమీంద చెక్కంబడినది. (A. R. 676 of 1920.)

శా. శ్రీరమ్య(ండ)గు గుండ్యబోయునికి సంసిద్ధంబుగా నుర్వరను
శ్రీరామానిభదామమాంబికకు సత్సేవ్యుండు భవ్యుండు వో
ల్పారం దా నుదయించె బోయు(ఁ)డెఱియుండాగు పుత్త్రుం డాయనను
శూరత్వంబున దానశక్తినిం బ్రభను శుద్ధాత్మికను దీరికను. ౧

---

1. దీపకముఁశీలి-అని యుండనోపు.

ఉ. పెట్టె నఖండదీపములు వేకఁలశావ్యులనెల్లం దన్ముం జేం
బట్టిన యాశ్రితులు[1] బుధులు[2] బాధులం జేకొని ప్రోచె వైరులను
మెట్టి ధరిత్రియెల్ల నిరమిత్రము సేయుగం బూనె బేర్మితో
దట్టుండు గోంకభూపతికిం దామనపుత్రుండు సచ్చరిత్రమెయిని.[3] ౨

క. జలధిరసఖేందుశకసమ
ములుగా నెటియందు మకరమున సంక్రాంతిని
వలివేరి[4]భండారికి ని
శ్చలమతి దీపంబు నిలిపెం జంద్రార్కముగాను. 3

4.

శ. స. ౧౦౭౭.

ఇది కృష్ణాజిల్లా దివితాలూకా ఘంటసాలగ్రామములో జలాధీశ్వరస్వామి యాలయమునెదుట నున్న యొకపాలరాతిమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 848 of 1917·)

చ. (మతలుకటం)పగా శకసమంబులు దక్కఁరసాంబరేందుస
మ్మితముగ నుత్తరాయణనిమిత్తమునం దతిభక్తిం బార్వతీ
హితునకు ఘంటశాలజలధీశ్వరదేవర కాదిమూర్తికిం గా
నతసురచక్రవర్తికి మనఃప్రభవారికిం జంద్రమౌళికిన్. ౧

చ. ధ.........వర్ధనసుధాకరుం డెట్టమసె......
.........వనజాయతాక్షియనంగాం దగు......పుత్రుండై
తనకును దల్లిదండ్రుల......వుగాం బెనుగొండశాసనుం
డ......గోటకొమ్మన గుణాఢ్యు......త్రయున్. ౨

---

1 ఛందస్సుచే యాశ్రితుల్ అని ప్రథమాంతముగాఁ జదువవలెను. కాని యన్వయము కుదరదు.

2. బుధుల-అని యుండవలెను.

3. మైన్-అని యుండవలెను.

4. వలివేర్-అని యుండవలెను.

క. ఆపురహారునకు వలపల
డాపల శాశ్వతములై బెసగడరంగా
దీపింపంగ వేంగినకుల
దీపకుండై రెం డఖండదీపము లిచ్చెన్. 3

క ఈగిరిశుదక్షిణోత్తర
భాగముల నహర్నిశములుం బాయక వెలుంగును
శ్రీగుణమణభూషణ ...
రాగముతోం (గౌ)రి ధవ ... ౪

5.

శ. స. ౧౦౬౬.

ఇది కృష్ణామండలము దివితాలూకా గంటసాలలో జలధీశ్వరస్వామియాలయములో నొకపాలరాతి స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 848 of 1917.)

చ. ......దింపంగా శకసమంబులు ద్రక్కరసాంబరేందుస
మ్మితముగ నుత్తరాయణనిమిత్తమున(ం) దతిభక్తిం బార్వతీ
హితునకు ఘంట్టశాలజల(ధీశ్వ)రదేవర కాదిమూర్త్తికా
నతసురచక్రవర్త్తికి మనఃప్రభ వారికిం జంద్రమౌళికిన్. ౧.

చ. ధనద(కులాబ్ధి)వర్ధనసుధాకరుం డెట్టమసెట్టికి...
వనజాయతాక్షి[1] యనంగా[2] దగు (పమ)...సుపుత్రుండై
తనకును దల్లిదండ్రుల(కుధమ్మన)వుగాం బెసుంగొండశాసనుం
...............కొమ్మనగుణాఢ్య......డిత్రయిన్. ౨

క. ఆపురహారునకు(వల)పల
డాపల శాశ్వతములై బెసంగడరంగ్గా

1. వనజదళాయతాక్షి-అని యుండవలెను.

౨. ఇచట వకారగకారములకు మైత్రికల్పింపఁబడినది, దీనిసాధుత్వము చింత్యము.

దీపింపంగ వేంగినకుల
దీపకుండై రెండు...దీపము లిచ్చెన్. ౩

క. ఈగిరిశుదక్షిణోత్తర
భాగముల నహర్నిశముఁ బాయక వెలుంగను
శ్రీగుణవాణిభూప(ణుండ)ను
రాగముతోం గోరి ధర్మార...... ౪

6.

శ. స. ౧౦౮౩.

ఇది శాసనపద్యమంజరి ప్రథమభాగములోని 46 వ శాసనము చివరభాగము. ఈశాసనము గుంటూరుమండలము నరసారావుపేటతాలూకా తిమ్మాపురము గ్రామము వీథిలో నొకనాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 443 of 1915.)

క. పరమపరుండైన గోంకీ
స్వరునిం బ్రతిష్ఠించి ధర్మపరుండై లక్ష్మీ
పరుండై స్వాక్షమసరణయు
ధరదానము భూసురులకు దత్తము సేసెను. ౧౭

క. పరిమల.........
పరగిపంచమహాశబ్ద[1] ప్రణవంబులతోం
గరమొప్ప భూపఘంటెయు
సరనయు గోంకీశ్వరునికి(శ్య)ను యిచ్చెను. ౧౮

క. యవడిల[2] దూబవాడం
గ్రమమున షణ్ణీస్వరమునం గడు ధన్యముగా
నమరం గోంకీస్వరునికి
విమలంబగు దీపవర్తి వెలయంగం బెట్టెను. ౧౯

1. పంచమహాశబ్ద-అన్నచో గణము తప్పినది.

2. ప్రాసము తప్పినది.

క. గుడియును జెఱువును వనమును
నడరిన నల్లిండ్లుం గ్రిత్తియు న(ల?)పెన్నిధియునుం[1]
గొడుకులను సప్తసన్తతి
నొడఁగూడఁగ నిలిపి సరసఁ డొప్పెఁ గీర్త్తిని. ౨౦

7.

శ. స. ౧౦౯౧.

పశ్చిమగోదావరీమండలములో పాలకొల్లుగ్రామమందు శ్రీరామేశ్వరస్వామి యాలయప్రాకారములోపల నొక స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. South Indian Inscriptions Vol. V. 162.

క. శ్రీరమణీయుండు సుజనా
ధారుండు విబుధనుతగుణనిధానుండు విజయ
శ్రీరమ్యమూర్త్తి గేతము
గారాపుందనూజుం డభయకరుండు వొంగడ.[2] ౧

క. వెలనాంటికిం దొడ వనంగా
వెలసినకుఱుంగడలు గలుగు వీరుండు నిజదో
ర్బ్బలములను[3] బలిమియుం బాడియుం
గలవాం డధికారపదవి గలవాండు మహిని. ౨

తరు. శకమహీపాలకసంవత్సరములు
శశినిధివియదిందుసంఖ్యగాం గీర్త్తి
సుకరుండు రాజేంద్రచోడనియిష్ట
సుభటుండు వెంగ్గడయ[4] సుతుండు సూర్య్యార్క్కుం
డకలంక్కుం డైనశ్రీరామదేవుం
డగుశంబునకు భక్త్తుండై శనిభవని

---

1. పెన్నిధియుఁ-అని యుండవలెను.
2. గణము తప్పినది, కరుండువొంగడుండు-అని-యుండనోపు.
3. బ్బలమును-అని యుండవలెను.
4. వెంగ్గయ-అని యుండనోపు.

ప్రకటింప్ప న్నిష్టసప్తక మిచ్చె మొట్ట
పటితికాంపులకునుం బరగుసానులకు.

8.

శ. స. ౧౦౯౧, ౧౦౯౩.

పై స్తంభముమీఁదనే చెక్కఁబడి యున్నది.

* * * * * *

శ్లో. శ్రీశాకేశ్వరవత్సరే విధునిధివ్యోమేందుసంఖ్యాన్వితే
కార్త్తిక్యాం రిపురాజభీకరశరస్సోయ న్నరేంద్రాగ్రణీః
శ్రీరారామనివాసినే భగవతే సర్వాయ[1] సర్వాత్మనే
ప్రాదా దాశశితారకం గుణనిధి ర్ద్దీపా వఖండ్డా ముదా.

క. శ్రీయుతవత్సు శ్రీవరకవి[2]
గాయకనిధి సుంద్దరాంబికసుతుండు(ను)[3]
శ్రీయుక్తుం డనంగ నెగడిన
రాయపనాయకునికాన్త రాజాస్య మహిని.

సీ. గుణనిధవియదిందుగణశకాబ్దంబు
లమరంగ్గ నుత్తరాయణనిమిత్త
మగుపుణ్యదినమున నజ్జాస్య నాచినా
యకునకుం జిన్నమాంబకుం దనూజ
ప్రోలమ గణికావిభూషణి భక్తిం ద
న్నేలినహరున కడ్డెందుమౌళి[4]
కహిభూషణునకు శ్రీరారా మవరపుర
పతికి నఖండదీపంబు నిలిపె

---

1. శర్వాయ-అని యుండవలెను.
2. వత్సుండు వరకవి-అని యుండనోపు.
3. గణము తప్పినది.
4. కర్ధేందుమౌళి-అని యుండనోపు.

దీని జేకొని నడపంగ్గంబూనె నింపు
వెలసి యెప్పుడుం దమసానివృత్తింగా జే(ను)[1]
కంటనకు నగ్రజుడు జక్కనఘనుండు
దరతరంబులు నాచంద్రతారకముగా.

9.

శ. స. ౧౦౭౦. (')

ఇది గంజాముమండలము, పర్లాకిమిడితాలూకా ముఖలింగములో ముఖలింగేశ్వరస్వామియాలయములో, ఆస్థానమండపము, ఎడమవరుస మూఁడవస్తంభముమీఁద దక్షిణమువైపున చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1075.)

సీ. శ్రీకరశుధకరశా(కా)[1]బ్ధములు వియ
న్మారుతవ్యోమసోమస్తుతముగ
సితత్రైకాదశి నుతభౌమదినమునం
(గాని)[2] మాసంబునం గంసరిపుండు
(పా)లమున్నీరిలోం (బ)వ్వడించిన (తి)థిం
బితృదేవతల కతిప్రీతిగాంగ
విశ్వేశుండగు మధుకేశ్వరదేవర
(కా)చంద్రతారక మగుచు న(మ్మి)
దివ్యమగు నఖణ్డదీపంబు వెట్టె జు
ట్టేశు కట్టానుంగ్గు[3] సాసనికుండు
ధీయుతుండ్డు గాపినాయకుకూరిమి
తమ్ముండెటి...యన్వితుదమ్మనుతుండై.[4]

1. వృత్తింగాను-అని యుండనోపు.
2. కానిశబ్దము శూన్య మనునర్థమందుఁ బ్రయోగింపఁబడిన దని తోఁచుచున్నది.
3. కట్టనుంగ్గు-అని యుండవలెను.
4. నుతుండు- అని యుండవలయును.

10.

శ. స. ౧౦౭౧.

ఇది రాజమహేంద్రవరములోని చిత్రవస్తుప్రదర్శనశాలలోని గిడ్డంగిలోఁ బడియున్న ఱాతిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 40 of 1912.)

స్వస్తి శ్రీశకవర్షఁములు ౧౦౭౧ ణ్డగు నేంటి సూర్య్యఁగ్రహణనిమిత్తమున శ్రీమన్మహామండలిక బొద్దనకొడ్కు నారాయణదేవనిప్రధాని దత్యపెగ్గడ సోమనపట్టిసమున వీరభద్రేశ్వరమహాదేవరకు నఖండదీపమునకు నిచ్చినమోదాలు ౫౫ వీనిం జేకొని జన్నిబోయినియడపున అప్పన బోయినికొడ్కు స్యూర్య్యఁబోయుండు తనపుత్రానుపౌత్రిక (ము) ఆచంద్రార్క్కఁము నిత్యమానెడ్లు నెయి వోయంగలవాణ్డు.

ఉ. భీమాపురము డాకరేమియు(న) మాడాలు
గుడిపూండి యునుం జాలుకొలన వీర
భద్రేశ్వరంబున భావపట్టునం దాంక్ష
పురిం బి( )పురమునం బరంగు దూబ
ఘంటశాలాపురిం గొతరంబునను నే
లీశ్వరంబునను వేగీశ్వరమున
విజయవాటిక నుండపల్లిని వేలుపూరం
గరమొప్ప గొంటూరం గడలిపల్లి
కనకవలయములును ఘనలోహారదండ
ములు నఖండదీపములునుం బెట్టి
మ(ఱ)లం బెక్కుగుడ్లుం జెఱువులు గొంటూర
నిలిపె మం(త్రి)ంమం(త్రి)ం(ష)భుజుండు.[1] ౧

శా. భారద్వాజపవిత్రగోత్రుం(డు) జగత్ప్రఖ్యాతిగాం బెట్టిం బుణ్యార(ం)బ్బుగాం పొటిగాండివల్లభుండు దత్తామాత్యసోముండు దాక్షారామప్రముఖోల్లసత్ప్రకటపంచారామతీర్థంబులన్
సారాఖండదశాప్తదీపకము లాచంద్రార్క్కతారంబుగాను. ౨

---

1. ఈపాదము స్పష్టముగాలేదు.

11.

శ. స. ౧౦౭౮.

ఇది బెజవాడలో మల్లేశ్వరస్వామి యాలయము నుత్తరద్వారమున నున్నమండపములో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 323 of 1919.)

సీ. శరగిరిగగనేందుసమ్మితశకరాజ
వత్సరంబులు బెజవాడ(ఏ)లు
నయనిధి బొద్దననారాయణుని ధనా
ధ్యక్షి నాగార్జునుం డతని అత్త
గంటమ నిజకులకమలినీకలహంస
గుణగణాలంకృత గౌరి నిల్పె
మల్లేశ్వరునకు సామజదైత[1]చర్మాంబ
రున కద్రికన్యావరునకు లలిత
ఖండశశిధరున కఖండద్వీప[2]జ్వాల
(ఒ)నరి యొప్పి లీలం దనరి వెలుంగ
నర్చు లిచ్చి కొ(ల్వ) నవితరభక్తి నా
చంద్రతారముగం బ్రశస్తముగను. ౧

12.

శ. స. ౧౦౭౯.

ఇది గుంటూరుమండలము, నరసారావుపేఁటతాలూకా నాదెండ్లగ్రామములో మూలస్థానేశ్వరస్వామి యాలయములో ముఖమండపము కుడిప్రక్క రెక్కతలుపుమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది. (A. R. 330 of 1919.)

క. శ్రీరమణీరమణియ్యా
కారమహోదారధర్మగౌపురవ[3]కులని

1. దైత్య- అని యుండవలెను.
2. దీప- అని యుండవలెను.
3. గౌరవ- అని యుండవలెను.

స్తార యనం బరగు బుద్దన
సూరబుధాధార ప్రియవచోరమ్య మహిని. ౧

క. బాలేందుశేఖరునకుం గ
పాలికి శూలికి లస్తత్పద్దికి ద్రిజగ
త్పాలి(తుం?) డగు నాదిండ్ల[1]
మూలస్థానుం డగు శంభుమూర్తికిని[2] ౨

చ. అమితగుణాభిరామసుగుణాభరణాభరణాభిరామదా
మమవరపుత్రి సూరను రమారమ(ణీవి)య శ్రీ... దా
నమహి(మ)...... మెయి[3] నెగడి నాదిండ్ల[4]...శశిమాళికి...
...............ముద మొప్ప(ంగ) నిల్పె(ం) బొల్పుగాను. 3

స్వస్తిశకవర్షంబులు ౧౦౭౫ అగు నేంటి...సంక్రాంతినిమిత్య్తమున........నాదిండ్లమూలస్థానమహాదేవరకు అఖండవర్తిదీపమున(కుం) బెట్టిన బిరుదుగద్యలు వంద్రెండు.

13.

శ. స. ౧౦౭౮.

ఇది గుంటూరుమండలములో తెనాలితాలూకా పెరవల్లి గ్రామములో మల్లేశ్వరస్వామిగుడి ప్రాకారములోపల నున్న యొక్క తాతిస్తంభముమీఁద నున్నది. (A. R, 664 of 1920.)

క. శ్రీరమణుండు శౌర్యాగుణో
దారుండు గొంకవిభుమాను దప్పింలేశేపున్న
హారుండు ధీరుం డనందగు
మారయ పండంను గీర్తిమండనుండు మహిని. ౧

---

1. ఇచట గణము తప్పినది.

2. ఒకగణము లోపించినది.

3. మై- అని యుండవలెను.

4. నాదిడ్ల- అని చదువవలయును గాఁబోలు.

క. అనందగు దండేశుప్రియాం
గన గొమ్మమ విబుధమిత్రగణపరివారం
బున కెల్లను హృదయానం
దనకారి యనంగ నెగడె ధారుణిమింపను. ౨

క. ఘనుండు నిజుమ్రాని కొమ్మయ
కును లీలావతియు ధైర్యగుణవతి యని పెం
పున నెగడిన మల్లాంబిక
కును సుత యనంగ బరగి[1] ధైర్యగుణసంస్తుతితోను. 3

సీ. వననిధి వేష్టితావనిలోనం గలయగ్ర
హారంబులకు మణిహారలీల
మానైన పెరువలిమాధవదేవర
కెత్తించె గుడి భక్తి మె(సం)గం గొమ్మ
మాంబిక తత్పూనుం డరు(చోడ)దండేశుం
డట్టెవునకు[2] నివేద్యమున కర్తిఁ
తో రాజితం బగు నేరడ్ల చెఱువ్వ నా
గ్నేయ...కు నంగడు నాయితముగం
బరగం(బాద)...ఖ్యనిరువుట్టి భూమి ర
వీందుతారకముగ నిచ్చెం ద్విజే
తాగ్రజన్మసమితియనుమతంబున శకా
బ్దము విభాద్రిదిగ్గతమున వెలయ. ౪

వ. గద్వ మడి ప్రోపావ (ద) క్షిణంబునం బుట్టెండు భూమి దానిం
బూజారిమాధవభట్లు దేవరకు గొనవి నివేద్యంబున కిచ్చిరి.

---

1. యనంబరగి- అని యుండవలెను.

2. డద్దేవునకు-అని యుండవలెను.

14.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము, గుంటూరుతాలూకా పాములపాడులో మల్లికార్జునస్వామి యాలయమున కెదుట నందిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 124 of 1917.)

ఉ. శ్రీమహిళాభిరాముండు విశేషితకీర్తుఁడు గొమ్మ దత్తిఁ చిం
త్తామణి దల్లిదండ్రులకు ధర్మువుగా శివధర్మయుక్తుండై
పాములపాట నొప్పఁగం గపర్దికి సజ్జనసంస్తుతంబుగా
ధీమణి వెట్టె నాత్మకుల దీపకమైన యఖండదీపమును. ౧

ఉ. చారుతరాబ్ధినంద్దఖ(ని)శాకరసంఖ్య శకాబ్దము లనను
ధీరుండు గేతనాత్మజుండు ధీనిధి పాములపాటం గొమ్మ డి
ద్దారుణి నామృగాంకరవితారకమై చనం బెట్టెం బెంపున
న్నేసువు యుత్తరాయణనిమిత్తమునందు శశాంకమౌళికిని. ౨

15.

శ. స. ౧౧౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలములోని పాములపాడుగ్రామములోని మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట నందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 123 of 1917.)

ఉ. శ్రీజననాలయుండు బుధసేవ్యుండు వేముండు సగుణుండు మా
తాజనకద్వయంబునకు ధర్మువుగా శశిమౌళిధర్మియై
రాజితచంద్రమౌళికిం దిరంబుగం బాములపాటం బెట్టె స
త్పూజితమై మహిన్నగడం బొల్పగుచున్న యఖండదీపమును. ౧

ఉ. వారక యానిశాకరదివాకరమై చనంగా శకాబ్దములు
ధారుణి వార్ధినంద్దదివితారకనాథమితంబుగా మహిని
గారత నుత్తరాయణము గారమై యొఱగాంక్ష పుత్రుండు
త్సారితదోషపుంజము విచారపరుణ్డు ధరాతలంబునను. ౨

16.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము పాములపాడుగ్రామములో మల్లికార్జునస్వామి యాలయమునెదుట నందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 122 of 1917.)

ఉ. పాములపాటిమణ్ణనకుఁ బంకరుహాసన యేఱుమాంబకుం
గామనిభుండు గొమ్మన సుఖస్థితిం బుట్టి నిజాన్వవాయసు
త్రాముండు దల్లిదండ్రులకు ధర్మ్ముఁవుగాం దనవృత్తిపై గ్రహ
గ్రామణిం బోల దీపక మఖణ్డితమై మహిం బర్వ్వఁయొప్పంగాను. ౧

క. సరధి[1]నిధిఖేందుసక[2]వ
త్సరసంఖ్యలం గార్త్తిఁక(ము)న దవలిమపూర్న్నఁ
స్థిరగురుదినమునం గొమ్మన
యురుతరదీపంబు శివున కొప్పంగ నిల్పెను. ౨

17.

శ. స. ౧౦౯౪.

ఇది గుంటూరుమండలము పాములపాడులో మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట నందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (A. R. 120 of 1917.)

ఉ. కామనిభుణ్డు భీమనకుఁ గామవసాన్నిం[3]బుట్టి బంధుచిం
త్తామణి యైనకొణ్డం డుచిత(ం)బుగం బాములపాట సజ్జన
స్తోమనుతిం బ్రదీపకము ధూర్జ్జటి కెత్తె నఖణ్డవర్త్తిఁ యు
ద్దామయశఃప్రకాశి దమతల్లికిం దండ్రికి[4] ధర్మ్ముఁవేర్పఁడను. ౧

1. శరధి- అని యుండవలెను.

2. శక- అని యుండవలెను.

3. సానికిం- అని యుండవలెను.

4. దండ్రికి- అని యుండవలెను.

క. జలధినవాంబరశశిసం
ఖ్యలసకు[1] నేండ్లు[2] గార్తికము పున్నమను
జ్వలగురుదినమునం గొణ్డా
డలఘుండు దీపంబు నిల్పె హరునకు వేడ్కను. ౨

18.

శ. స. ౧౦౯౮.

ఇది గుంటూరుమండలములో పాములపాడుగ్రామమందు మల్లికార్జునస్వామి యాలయము నెదుట సందినాగస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 121 of 1917.)

చ. విరచితకీర్తిలోలుం డగువెన్నకరడ్డికిం బ్రోలసానికి
న్వరసుతుఁడైన బొల్లన ధ్రువంబుగఁ బాములపాటం బార్వతీ
శ్వరున కఖణ్డదీపకము సంద్రుండు సూర్యుండుం గల్గునంతాకా
దరణ వెలుంగ్గం బెట్టెం దనతల్లికి దండ్రికి ధర్మువేర్పడను. ౧

క. గతినిధిఖేంద్రుశకాబ్ద
ప్రతతిం గార్తికము శుక్లపంచాదశి గో
పతిదినమున బొల్ల[3]
ణ్డతులితదీపంబు నిల్పె హరునకు వేడ్కను. ౨

19.

శ. స. ౧౧౧

ఇది పశ్చిమగోదావరిమండలములో, ఏలూరుతాలూకా తడికలపూఁడిలో గాంగేయేశ్వరస్వామియాలయము కళ్యాణమండపములో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 202.)

సీ. శ్రీశకవత్సరశ్రీశధరా(తళ)
శశిధరమితము(గాం)జైత్ర(బ)హళ

---

1. శకు- అని యుండవలెను.
2. ఇచట గణము తప్పినది.
3. గణము తప్పినది.

(ప)క్షత్రితీయ్యాయు మేషసంక్రాంత్తినిమిత్తము(నం) పీరబలంజ్య
ధర్మ్మ నిర(తుం)డు దాచ(నై)తమసెట్టి కజ్ఞాతనేత్రి గేతమాంబికకు
నుం బ్రీతితనూజుండు మహితగుణాఢ్యుండు మల్లిసెట్టి
భక్త్తిబె(ట్టె) నాండుం బల్లిహా(హరు)నకు నఖండదీప మాదరముగనే
యిరువ(ద్వి)ను మొకవ్రులుం బ్రసిద్ధిగాంగ.

ఈపద్యమందు తప్పులు మెండుగా నున్నవి.

20.

శ. స. ౧౧౧౨.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరులో మసీదు స్తంభముమీంద చెక్కం బడినది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 184.)

క. తరణిశివశకసమంబు(ల
స)రసి[1] సోమేశ్వరునకు సంధ్యదీప[2]
లిరుసంధ్యలం జనంగ్గాటయ
వరపుత్రుం డమాత్యయత్తు(వర)ంగం బెట్టెను.

21.

శ. స. ౧౧౨౧.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలమున ఏలూరుమసీదులో నొక స్తంభముమీంద చెక్కం బడి యున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 189.)

చ. గురుమతి మంత్రి శ్రీధరునకుం గ్గొసనాంబకు నంద్దనుండు సు
స్థితుండగు[3] భీమశౌరి సరసీపురి(నొ)ప్పిన సోమనాథదే
వరకు నఖణ్డదీపము ధ్రువంబుగ నేప్పఁడంబెట్టె రోహిణీ
శ్వరకరకైరవాప్తశశిసంఖ్యశకాబ్దము లువ్విఁగాం బవ్వఁగంగాను.

---

1. సరసీ- అని యుండనోపు.
2. సంధ్యాదీపం- అని యుండవలెను
3. స్థిరుండగు- అని యుండవలెను.

22.

శ. స. ౧౧౧౪. (?)

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములోని ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 186.)

సీ. శ్రీశుభశకదరదిశవస్సరములు[1]
వేదత్రి(లో)చనరుంద్ర[2]సక్య[3]
వెలయంగ వైశఖ విమలసప్తమియును
సోమవాసరమున సుస్థిరముంగ
కొలని కేశవదే(వు)కొలికి[4] సుభటండు(ఎ)న[5]
పోతికేతనల[6]ప్రీతితమ్ముం
డిహలోకమున సుఖ వింతియ[7]సాలు వొ
మ్మని తల్లిదండ్రిని నల్లం[8]దలంచి
మదనసద్రిశుండు (కా)వన దివియప్రోలం[9]
డమరపురమున కతిఁతో నరుగుచుండి
కొలనిసోమేస్వరునకును సలలితముంగా
సంధ్యదీపంబు వెటించ్చె సస్వతముంగ.
వరనాలుగు సిదెడసెట్టగోత్రవిలసద్ధిరుద్రసఖ్యల సురచితముగసరసీపు

(అసంపూర్ణము)

---

1. ధరాధీశవత్సరములు- అని యుండవలెను.
2. రుంద్రశబ్దమిచ్చటకుకుదరదు.ఒకటి యనునర్థమిచ్చు వేటొకశబ్ద ముండవలయును.
3. సంఖ్య- అని యుండవలెను.
4. కలికి- అని యుండనోపు.
5. భటుండైన ,,
6. కేతనలకు- ,,
7. మింతియ- ,,
8. నల్ల- అని యుండవలయునేమో.
9. ఈపాదమందు ఛందోభంగము కలిగినది.

23.

శ. స. ౧౧౧౮.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలమందు పాలకొల్లుగ్రామములో శ్రీరామేశ్వరస్వామియాలయములో నొకరాతిస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 173)

క. మనుశివ(వత్సర)సంఖ్యం బయో[1]
జని శ్రీసోమేశ్వరునకు శ్రీదుగ్గఁకిం చే
కొని రెణ్డుసంధ్యదీపము
లొనరంగ భణ్డారుపుకొమరం డొగిం బెట్టె దగను.

24.

శ. స. ౧౧౨౩.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 185)

చ. పురకర కైరవాప్తశశిభూరిశకాబ్దము లొప్ప శాంజ్ఞఁకిని
సరసిపురంబులో నిలిపె సంధ్ధియ[2]దీపము వెన్ని సెట్టికిం
దారుణియ ఘంట్టసాలపురి దారమకును[3]ఫలమొద్ద వీఁకిని
వరసుత మైనవాసమ ద్రువంబుగ నాశశితారకంబుగాను.

ఈసంద్య దీపము సేకొని కన్నమసణ్డెకులు నామనయు రెణ్డుసంధ్యల నడపంగ్గలవారు.

---

1. గణము తప్పినది- వత్సరశబ్దమునకు బదులుగా మిత యని యుండిన సరిపోవును.
2. సంద్దియ- అని యుండవలెను.
3. దారమకున్- అని చదువవలెను.

25.

శ. స. ౧౧౨౩.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలము ఏలూరుపసీమలో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడినది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 179)

చ. పరగంగమ్మ[1]వైశ్యనిధి భట్టిపురేశుఁడు ప్రోలిసెట్టి కం
బురుహదళాక్షి ప్రోలమను[2]పుత్రుఁడు యాఁత్తమసెట్టి పెట్టె శ్రీ
సరసిపురంబు క్రిష్ణునకు సంద్ధియ[3]దీపము శాశ్వతంబుగాం
బురకరశైరవాప్తశశిభూతశకద్బము[4] లుర్విఁ పర్వఁగాను.

దీని సేకొని కన్నమపండితు నమనపండి(తు)లు నడపంగ్గలవరు.

26.

శ. స. ౧౧౨౮.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుపసీమలో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 183)

చ. చిరముగ ఘంటసాల మొఱసెల్లపుగోత్రము వెన్నిసెట్టికిని
సరసిజనేత్రి దారమకు సత్సుత వాసమ వెట్టెం బద్మినీ
పురమున సోమనాథున కపూర్వముగా నియసంధ్యదీప మా
సరసిజగర్భవక్త్రకరచంద్రశశాంకశకాబ్దసంఖ్యలను.

27.

శ. స. ౧౧౩౧.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుపసీమలో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 177)

సీ. శశిరామరుద్రశకసమములం గేశవ
మం(డ్డ)లేశ్వరుబంటు మహిమ వెలయ

---

1. ఇంకొకగకార ముండవలయును.
2. 'ను'కు బదులుగా 'కు' ఉండిన బాగుగానుండును.
3. సంద్దియ- అని యుండనోపు. ఈపదము సంధ్యాశబ్దభవ మని గ్రహించవలె.
4. శకాబ్దము- అని యుండవలెను.

చం(ది)రు[1] దేవణ్ణు దండ్డెమాంబికకును
శ్రీయుతు కొట్టమనాయకునికిం
గారికి[2] పుత్త్రుణ్ణు గొమరుగాం దన భార్య్యఁ
ముప్పమకును ధర్మ్మఁ వొప్పచుణ్ణ
సంధ్ధియ[3] దీపంబు శాశ్వతంబుగం బెట్టెం
గొలనిసోమేశున కెలమి వెలుంగం
చెలువుగాంగ దీనిం జేకొని కన్నన
వండితుండు నడపుచుణ్ణువారు
బెడంగుగా నాచంద్ర[4]
తారకముగ నెల్లవారుం బొగడ.

28.

శ. స. ౧౧౩౧. (?)

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వర స్వామియాలయము ఉగ్రాణపుగది కుడిప్రక్క స్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది.
(South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1256)

సీ. గగణగుణార్త్కేంద్రుగణవశకాబ్దము
లు[5] సవం చైత్ర[6]సితషష్ఠిశశిదినమున
నఖిలసురాసురేంద్రానర్ఘ(ము)కుటాగ్ర
సద్రత్నరంజిత(చ)రణుండైన

---

1. చందిరు అన్నచో ఛందోభంగ మయినది- సరియైన పేరు తెలియదు.
2. గూరిమి- అని యుండనోపు.
3. సంద్దియ- ,, ,, ఇది సంధ్యాశబ్దభవము.
4. ఈపాదములోఁ గొంత భాగము లుప్త మయినది.
5 ల్- అని యుండవలయును.
6. సనంజైత్ర- అని యుండవలయును.

కూర్మనాథునకు సద్గుణి మాపగాము
శాసనం బుపమ(న్య)సన్నుని వరేణ్య
గోత్రుం జేతమనాయకునకుం గండెమకునుం
దనయుండు వంశవర్ధనుండు ధర్మ
వికుండు రేవన ఒంబరవెల్లినాగ
బన్ధమున నిల్పి పుట్టెండు వం(ట్టి)[1] పొలము
దెలుపు మిగుల నఖణ్డప్రదీపమునకుం
దనరంగాం బెట్టె నాచంద్రతారకముగ.

29.

శ. స. ౧౧౩౩.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకాలోని ఇప్పటము గ్రామములోని మల్లే శ్వరస్వామియాలయము నెదుట నున్న యొకఱాతిమీఁద నున్నది- (A. R. 88 of 1917)

సీ. శ్రీశకరాజాభిశేకవత్సరములు
పురరామచంద్రభూపరిమితముగ
నమరంగ్గం బౌష్యమాసమున పంచ్చాదశిం
గమలాప్తదినమున విమలధర్మ
మతి బ్రిపచారిత్ర నుతికెక్కు గండ్డభూ
పతిసుతుం డ్డౌదార్య్యమతిం దలంచి
సమ్మతుండై కోట ముమ్మడిదేవన
రేంద్రుండ్డు విభవసురేంద్రసద్రిశుం
డభిమతార్థధర్మవిభవశౌర్య్యోన్నతిం
దనరి వెలుంగ నిచ్చె మనుచరిత్రుం
డవని దేవతతికి భువి దాన మేర్పడం
దరణిరజనికరసుతారకముగ.

---

1. ఈశబ్దము రూపము సందేహాస్పదముగా నున్నది.

30.

శ. స. ౧౧౮౫.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 178)

క. సరసిపురి సస్వతంబై
శరవారిధిశశాంకభూమిశంకె మెయి న్నిసు
స్థిరుండగు (వ)యపకొమన.[1]

31.

శ. స. ౧౧౯౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 192)

సీ. శ్రీరమ్య మగుసరసీపురి సోమేశ్వ
రునకును విష్ణుదేవునకు భక్తి
యమరంగ్గ నిరుసంధ్యయలయందు నెంతయు
వెలుగంగ్గ ధారుణి వ(ల)యనాయం
డగు కేశవాధీశు సతివ శ్రీగు(డు)పూండి
గోకర్ణదేవునకును ముదమునం
బ్రాసాద మెత్తించ్చి బహుధర్మ్మకార్యులయందు
వరగిన మల్లాం(బ) వరసుపుత్రి
వ్యోమసాయకభూసుధాధా(మ)సంఖ్యం
గార్తికము శుద్ధశివతిథిం గాంతిసహితుం
డగుగదాధరదేవని మైతమాంబ
(స)ంధ్యదీపంబు లొగిం బెట్టె సాశ్వతముగ.

---

1. ఇందు తప్పు లున్నవి. పద్య మసంపూర్తిగా నున్నది.

కూర్మ్మనాథునకు సద్గుణి మాపగాము
శాసనుం డుపమ(న్యు)సన్మునివరేణ్య
గోత్రుం డేతమనాయకునకుం గండెమకును
దనయుండు వంశవర్ద్ధనుండు ధర్మ్మ
విదుండు రేవన ఒంబరవెల్లినాగ
బంద్దమున విల్చి పుట్టెండు వ(ట్టి)[1]పొలము
దెలుపు మిగుల నఖణ్డప్రదీపమునకుం
దనరంగాం బెట్టె నాచంద్రతారకముగ.

29.

శ. స. ౧౧౩౩.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకాలోని ఇప్పటము గ్రామములోని మల్లేశ్వరస్వామియాలయము నెదుట నున్న యొకఱాతిమీఁద నున్నది- (A. R. 88 of 1917)

సీ. శ్రీశకరాజాభిశేకవత్సరములు
పురరామచంద్రభూపరిమితముగ
నమరంగ్గం బౌష్యమాసమున పంచ్చాదశిం
గమలాప్తదినమున విమలధర్మ్మ
మతి న్రిపచారిత్ర నుతికెక్కు గండ్డభూ
పతిసుతుం డౌదార్య్యమతిం దలంచి
సమ్మతుండై కోట ముమ్మడిదేవన
రేంద్రుండ్డు విభవసురేంద్రసద్రిశుం
డభిమతార్థ్థధర్మ్మవిభవశౌర్యోర్న్నతిం
దనరి వెలుంగ నిచ్చె మనుచరిత్రుం
డవని దేవతికి భువి దాన మేర్పడం
దరణిరజనికరసుతారకముగ.

---

1. ఈశబ్దము రూపము సందేహాస్పదముగా నున్నది.

30.

శ. స. ౧౧౪౫.

ఇది పశ్చిమగోదావరిమండలములో నేలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 178)

క. సరసిపురి సస్వతంబై
శరవార్ధిశశాంకభూమిశంకెమెయి న్నీసు
స్థిరుండగు (వ)యపకొమన.[1]

31.

శ. స. ౧౧౫౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరిమండలములో నేలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 192)

సీ. శ్రీరమ్య మగుసరసీపురి సోమేశ్వ
రునకును విష్ణుదేవునకు భక్తి
యమరంగ్గ నిరుసంధ్యియలయంద్దు నెంతయు
వెలుగంగ్గ ధారుణి వ(ల)యనాయం
డగు కేశవాధీశు నతివ శ్రీగు(డు)పూండి
గోకర్ణదేవునకును ముదమునం
బ్రాసాద మెత్తించ్చి బహుధర్మ్మువులయంద్దు
వరగిన మల్లాం(బ) వరసుపుత్రి
వ్యోమసాయకభూసుధాధా(మ)సంఖ్యం
గార్త్తికము శుద్ధశివతిథిం గాంత్తిసహితుం
డగుగదాధరదేవని కైతమాంబ
(స)ంధ్యదీపంబు లొగిం బెట్టె శాశ్వతముగ.

---

1. ఇందు తప్పు లున్నవి. పద్య మసంపూర్త్తిగా నున్నది.

32.

శ. స. ౧౧౫౦.

ఇది పశ్చిమగోదావరీమండలములో ఏలూరుమసీదులో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 193)

క. అంబరశరశివసంఖ్యాం ద్రి
యంబకవ...లకు దయామతితో నై
తాంబ సరసీపుర...
దం బమరంగ సంధ్యదీప తతివెట్టె.

33.

శ. స. ౧౧౬౬.

ఇది గుంటూరుమండలము బాపట్లతాలూకా కొమ్మూరుగ్రామములో కాశినాథేశ్వరస్వామిదేవాలయమునం దొకతాటిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (A.R. 826 of 1922)

సీ. శ్రీయుత మైన కొమ్మురియగస్త్యేశ[1]
విభునకు దీపంబు విస్తరిల్ల
నెసగుదీపావలి వసుధలో...ంచ
నగతీశ్వర[2]స్వామి(క)ర్తిఁతోడ
పురుషనిధానుండు సురరాజసద్రిశుండు
ముత్తియనాయంక్కు పౌత్రుండ...[3]
బలుం డరివీరుల భంజించి (పే)ర్కొన్న
నాగినాయకుప్రియనందనుండు
అతులధర్మ్మమూర్త్తి యనుపమ...తకీర్త్తి
కొండమాంబసుతుండు కో(కిఁ)తోడ

---

1. శ్రీయుత మగుకొమ్మురీయగస్తీశ్వర(స్త్యేశ్వర)- అని యుండిన ఛందోభంగము కాకుండును.

2. అగతి అనునది అగస్తికి తద్భవరూపముగా వాడఁబడినది.

3. యతిభంగ మయినది.

ప్రోలినాయకుండు వొల్పు(గా) దీపగం
బుంబు నిల్పె భువనిం(?) బ్ర(స్తుతి)ంప.

స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబు(లు) ౧౧౬౬ నేంట్టి పౌష్యబహుళ ౯ ఆది
వారము నుత్తరాయణసంక్రాంతి నిమిత్త్యమునం- మొ.

34.

శ. స. ౧౧౨౨.

ఇది పడమటిగోదావరిజిల్లా నరసాపురము తాలూకా ఆచంటగ్రామములో రామే
శ్వరస్వామి యాలయము దక్షిణపుగోడలోఁ గట్టఁబడిన యొకరాతిమీఁద చెక్కఁబడినది-
(A. R. 700 of 1926)

శకవర్షంబులు ౧౧౨౨ గు నేంట్టి ఉత్తరాయణసంక్రాన్తినిమి
త్తమున(ఆసంట్టశ్రీరా)మీశ్వర శ్రీమహాదేవరకు రాజెమరాజు ఎఱ్ఱ
లక్ష్మీరాజు వేంగీశ్వగుండు పినలక్ష్మిరాజు ...రును పెట్టిన అంఖండదీపము
నకు... ...

క. ఇనశశిదిగ్గజతారక
వననిధికులశైలగగనవసుధాగ్నిసమీ
...కలయంత్తకాలము
వినుతంబై దీప్తి మిగిలి వెలుంగుచునుండును.

35.

శ. స. ౧౨౬౪. ?

ఈశాసనము కర్నూలుజిల్లా త్రిపురాంతకములోని త్రిపురాంతకేశ్వరదేవాలయము
లోని చీఁకటిమిద్దె తూరుపుగోడమీఁద చెక్కఁబడియున్నది- (A. R. 230 of 1905)

సీ. శ్రీశకరాజ్యాభిషేకవత్సరములు
జలనిధి(తర్కార్క)సంఖ్యం బరగం

ప్రవిమల[1](తరచిత్ర)భానువత్సరమ్మున[2]
విసుతకార్తికమాసవిమలపక్ష
కలితపంచాదశిం గమనియ్య(తర)సోమ
వాసరంబున బుధవర్ణనీయ
ల... ...సముల్లాసంబు దీపింప
రత్నజాంబూనదరచిత మైన
వైజయంతి కుమారాద్రివాసునకును
అంబికానాథునకుం ద్రిపురాంతకునకు
భక్తిం బ్రణుతించి యెత్తించెం బరమపుణ్య
సోమభూవరుపో(తాంబ) సుస్తిరముగ.[3]

36.

శ. స. ౧౨౯౯.

ఈపద్యము శ్రీశైలములో మల్లికార్జునస్వామిదేవాలయములో నందిమండపమునకుఁ జేరియున్న మండపము కుడియెడమస్తంభములమీఁదఁ జెక్కఁబడినశాసనములోఁ జివరఁ గనఁబడుచున్నది- (A. R. 20 of 1915)

సీ. శ్రీపర్వతస్తలి చెలువగుశ్రీమల్లి
కార్జునస్వామిగేహాంగణమున
మహానియ్యమగు వీరమంటపం అనెకప్ల[4]
విలసితం బగుపుణ్యస్తలినొప్ప[5]

---

1. ప్రవిమల- అని యుండవలెను.
2. వత్సరమున- అని యుండవలెను.
3. సుస్థిరముగ- అని యుండవలెను.
4. ఈశబ్ద మేదియో తెలియుటలేదు.
5. స్థలిని నొప్ప- అని యుండనోపు.

కట్టించి జగనొబ్బగండన్న వేమభూ
విభుని...శ్వరధర్మవిభవకీర్తి
సకలదిక్కులు నిండి సాంద్రమై ఆచంద్ర
తారకః స్తితి నుర్వి తనరజేశె
శాంకరాగమమంత్రదీక్షావిభూతి
దంచితా[1]చారుం డగుచున్న పంచభిక్షుం
రామనసుతుండు నిమ్మ...వంశుండు
మల్లనాఖ్యుండు శివభక్తిమార్గరతుండు.

37.

శ. స. ౧౩౪౫.

ఇది గోదావరీమండలము భీమవరముతాలూకా భీమవరగ్రామములో భీమేశ్వర స్వామిగుడి యెదుట నున్న మండపములో నొకస్తంభముమీఁద చెక్కఁబడి యున్నది.
(A. R. No. 460 of 1893)

సీ. ధరం జతుర్ధాన్వయాభరణుండు దేవయ
తనయుండు దూలశింగనఘనుండు
శకవర్షములు బాణసాగరరా(మే)ందు
వరసంఖ్య నగు క్రోధివత్సరమున
అరుదారంగాం గువరారామ[2]భీమేశ్వ
రునకు నొప్పార భూజనులు మెచ్చ
కళ్యాణచంద్రశేఖరమూర్తిం జేయించి
యెలమిం బట్టము శేను[3] నిలిచిపెట్టి
(త్రో)పుఘుంటయుం గంచ్చునదీపగంభ
మును సమర్పించ్చి గోవులం దనర నిచ్చి

---

1. అంచితా- అని యుండవలెను.
2. గుమారారామ- అని యర్థము.
3. సేను- అని యుండవలెను.

పట్టుచీరయుం బళ్ళెంబు భక్తి నొసగెం[1]
దనద్దు[2]ధర్మంబు లాచంద్రతారక(ము)గా.

38.

శ. స. ౧౪ ౨౨.

ఈపద్యము గుంటూరుజిల్లా బాపట్లతాలూకాలోని ఇడుపులపాడుగ్రామములోని చెన్నకేశ్వరస్వామిదేవాలయములో గరుడస్తంభముపై నాల్గువైపులను చెక్కబడియున్న యొకసంస్కృతశాసనమునం దిమిడియున్నది- (A. R. 802 of 1922)

వంశావళిపద్యము.

సీ. శ్రీయాజ్ఞవల్క్యప్రసిద్ధాన్వయమునందు
    ముఖ్యుండు దామయ్య ముత్తతాత
గురుభరద్వాజసద్గోత్రోద్భవుం డైన
    ధన్యుం డనంతయ్య తాతతాత
నిత్యసత్య......వి మానాఖ్యుం...
    ముత్తనాయ... తండ్రితాత
భూరివైభవ...గబ్బుకం డీతం డనంగం
    దనరు కొండయమంత్రి తండ్రితండ్రి
మహిమతో దుర్మంత్రిమానమర్దనుం డైన
    ఘనుండు ముత్తయమంత్రి కన్నతండ్రి
పరమపాతివ్రత్యభాగ్యసంపన్నయౌ
    కమలాక్షి సింగాంబ కన్నతల్లి
అగ్రగణ్యులు కొండయామాత్యచంద్రుండు
    రమ్యవైభవుండు శ్రీరంగవిభుండు

---

1. నొసంగెం- అని యుండవలెను.

2. దనదు- అని యుండవలెను.

తేజోబలారోగ్యధీసమగ్రుం డైన
నయశాలి తిమ్మయ్య నందనుండు
విభవాస్పదం బైన వినికొండతూర్పున
తనరు నిడుపులపాడు[1] శాసకంబు
జలజలోచనుండు కేశవదేవుండు ...
వేల్పువెలయ దిమ్మయ ప్రోలవిభుండు.[2]
(తక్కినది స్పష్టముగాఁ దెలియుట లేదు)

39.

శ. స. ౧౫౨౨.

ఇది గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలుతాలూకాలోని ధర్మవరముగ్రామములో సీతారామస్వామియాలయమున కెదుట నున్న యొకఱాతిపైఁ జెక్కఁబడినది- (A.R. 841 of 1922)

సీసము. వివిధసేనలం(దూ)రి[3] పెద్దగుంపులు సేసి
(పదిరిగా)ల్చినయట్టిపాలెగాండ్ల
దుర్గాధిపులబిరుదులు రణావనిం గొట్టి
పట్టించుకొనియెడుపాలెగాండ్ల
పూర్వాబ్ధిపర్యంతమును దాడివెట్టిన
పడమటిగట్ల పాలెగాండ్ల
జలదుర్గగిరివనస్థలదుర్గభూముల
పట్టు గల్గినయట్టి పాలెగాండ్ల

---

1. నిడ్పులపాడు- అని యుండనోపు.
2. ఈపాద మిట్లుండవలయును-
జలజలోచనుండు కేశవదేవుం డిలువేల్పు
వెలయ దిమ్మయప్రోలవిభుండు.......
3. గూర్చి-అని యుండవలయునేమో ?

మహితఘుమఘుమ ముమడిమొ మానినాడ[1]
మాత్రమునం బశ్చిమాంబుధి మహికి మిగులం
బరువు వెట్టించ్చి మహామంను పాదశహస్ర
ధానవర్యుండు మొకలాసఖానవిభుండు.

ఇటువంటి మొకలాసఖానునింగారు అద్దంకిసీమలో ధర్మవరము నందు తనపేర మొకలాసఖానపుర మని పేట గట్టించి యీపేటకు కొంలు ఇచ్చిన వివరం.

40.

శ. స. ౧౬౮౫.

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వర స్వామియాలయము తిరుచుట్టుమండపములోని యిరువదిమూడవస్తంభము వాయవ్య మూల దక్షిణముఖముగా చెక్కంబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1203.)

స్వస్తిశ్రీ॥ శాలివాహనశకే గతాబ్దాః ౧౬౮౫ శాంగ్గా.

శ్లో. శ్రీమత్కూర్మపురే సమస్తభువనఖ్యాతే మహాయత్నతః
శ్రీరామం నిజలక్ష్మణేన సహితం కర్తుం మహావైభవాత్
శ్రీరామానుజలక్ష్మణస్య సుతనో భక్త్యా శు కూర్మాలయే
సర్వైశ్వర్యయుతే సమస్తశుభదే లోకైకనేత్రోత్సవే. ౧

శ్లో. శ్రీమద్భాభ్యకులాబ్ధిసోమసుమహావేదాంతవర్య స్సదా
స్వాచార్యైకమనా స్సమస్తగుణయుక్ శ్రీమత్స్వభాన్వా(ం)హ్వయే
వర్షే మాసిచ జ్యేష్ఠసంజ్ఞని నిజే చిత్తాఖ్యఋక్షే శుభే
శ్రీమత్పద్దశమీదినే శుభకరే వారేచ సోమస్యవై. ౨

శ్లో. సర్వోత్కృష్ట మపూర్వవస్తునిచయైః కృత్వా ప్రతిష్ఠాం శుభాం
తత్పూజాది మహోత్సవం సమతనో త్కీర్తివృద్ధ్యై సదా.

---

1. దీనియర్థము స్పష్టముగాలేదు.

శ్లో. పూర్వంమహారాష్ట్రజనైర్హృతో భూత్సౌమిత్రిరార్యాగ్రతపవదుష్టైః
తదాప్రభృత్యేవ సరామదేవః మహోత్సవస్థోపి బభౌ న కహించిత్.
విజ్ఞాతతద్వేదవిదాం వరిష్ఠో వేదాంతవర్య స్త్వకరో త్ప్రయత్నం
శ్రీలక్ష్మణస్యాపి కృతౌ శుభాయాం సమస్తరాజన్యవరైరసాధ్యం. ౨
శ్రీశంకరాఖ్యంరథకారమాశుసమాంహ్వయామాససురామతీర్థాత్
తేనైవ సర్వోత్తమశిల్పిసంవిదా సకారయామాస సులక్ష్మణాకృతిం. ౩
* రామాచార్యకృతా నాద్య శ్లోకాః లిఖితవా నహం
తతో మద్రచితాః పద్యాః లిఖితం చ్చాంధ్రభాషయా. ౧

శా. ఆది న్నాథువ్వ ల్రఘుపతిని రామానుజు న్మాభమిపుత్రి
న్నేది న్మోదంబున సితగిరి న్నిల్పినంత్త న్మహారాష్ట్రుల్ దా
సౌమిత్రిశరగొనిన గ్రమాఢిగావింప్ప భాష్యం
వేదాంత్తాచార్యులు మగిడి దా వేడ్కతో జేయుమంన్నర్.[1] ౨

క. కాకుస్థవంశజానుజు । చేకొని హరిభక్తు లెల్ల సేవించుటకై
శ్రీకూర్మక్షేత్రంబ్బున। వాకలపుడిశంకరుండ్డువరుసస్సృజించ్చెనూ. ౩

చ. అరయగ శాలివాహనశకాబ్దము లుర్వి పదారునూర్లపై
నిరవుగ నెన్బదేను గతియించిన వెన్క స్వభానునామవ
త్సరనిజశుక్రశుద్ధమున సాధకమౌ దశమి న్మృగాంకవా
సరమున చిత్తయంను నతిసౌఖ్యత సల్పిరి పూజలక్ష్ములనూ. ౪

క. శ్రీకూర్మేశ్వరుసాక్షిగ । మాకిచ్చిన భూమికలదు మహి నెవరైనన్
బూకరమున లేదనినను । చీకాదని నడుపవలయు క్షితిపతులైననూ.

క. తొలుతనురామాచార్యులు। వెలయగశ్లోకములుచెప్పి వెనుకనుపద్యం
బ్బులు నే తెలుగున జెప్పితి। సలలితకవిజదివిరెం(ట్టి)జాడలనెంచ్చునూ.

గీ. పరగ నీరాతి పడమటిపలకయందు । పజ్తితడబడిచెరిపియుపంక్తిమగిడి
చెక్కినాడనుననునింద్దసేయవలదు। కలవుచేతప్పులనిమదిదెలియవలయు.

---

1. మొదటిపద్యములో ఛందోదోషములు పెక్కు లున్నవి.

గీ. విగ్రహంబుచేసి వెలయంగ్గపద్యముల్ । జెప్పి స్తంభమునను చెక్కినాడ
యొప్పులుంన్న నుత్తము లగువారు[1] । సంమ్మతించ్చవలె నసంహ్యాపడక.

జగద్గుర వేనమః.

శ్రీ ఆదిన్మాక్వల్ రఘుపతిని రామానుజుఁ భూమిపుత్రి
న్నేదిఁ మోదంబ్బున సితగిరిఁ నిల్పినంత్రఁ మహారాష్ట్రల్ దా
సౌమిత్రి శరగొనినన్ యూఢిగావింప్పభాష్యం.

తొలిపద్యంలో అక్షరసంధులు తెలియనివాకి(ఁ) తెలిసేటంను
కీమూడు చరణములు మల్లి పొల్లులు విడచెక్కినాడను.

41.

శ. స. ౧౨౩౨.

ఇది గంజాముమండలము శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వర స్వామియాలయము తిరుచుట్టుమండపములో నిరువదియాఱవ స్తంభము నుత్తరపువైపున చెక్కబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1212.)

సీ. శాలివాహనశకశరదంబులును వేయే
ణ్నూటత్రిదశకం బెలమ[2] రెండు
వరప్రమోదూతసంవ్సత్సర[3] వైశాఖ
శుక్లతదియ మరియు భాను
వారము మృగశిర(వ)నరినక్షత్రంబు
రాశి మేషంబున రంమ్యముగను
శ్రీకూర్మనయక[4] శ్రీపాదస(న్ని)ధి
దనర చామతిఁ సీతయకు వేద్య

---

1. ఈపాదములో నొకగణము పోయినది, మొత్తముమీఁద నీకవిత్వము తప్పులతడక.
2. చెలిమి-అని యుండనోపు.
3. సంవత్సర- అని యుండనోపు.
4. నాయక- అని యుండవలయు.

సుందరాపురవృత్తిఁ ముందుగా ధనంబు[1]
కోరి తా ఇచ్చి ధీయుడ వని
మాతృగోత్రోద్భవ మండ్లలతమ్మన్న
అరయంగ నిత్యపంచామృతంబు
శుభగుండై మిగుల భూసురవ(రు)ల్ బొగడంగ
నభిషేక మొనరించె భక్తితోడి
అరయ సహస్రనామార్చన చామరం
బును కంకణమును మరి ఘనసురంతియు...
(యో?)గశేవల షోడశోపచారసమేత
మైన పూజలు సల్పె మాన్యు డగుచు
ఆచంద్రతారార్కఁ మవనియొందున పుత్ర
పౌత్రాభివృద్ధియై ప్రబలియుదు
యెనుచు విజ్ఞానశాస్త్రంబు నెలమి
చదివినభూసురేంద్రులు ఈరీతి సంస్తుతింప్ప
విని కృతార్థుఁడ నైని నన్వేడుకలరా(ర)
ధర్మమిది యెని వినుతించె ధాత దివిని.
స్వదత్తాద్విగుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం.

42.

శ. స. ౧౭౩(౨)

ఇది గంజాముమండలము, శ్రీకాకుళముతాలూకా శ్రీకూర్మములో కూర్మేశ్వరస్వామి యాలయము తిరుచుట్టు మండపములోని యిరువదిరెండవ స్తంభము నుత్తర పువైపునచెక్కఁబడియున్నది. (South Indian Inscriptions Vol. V. No. 1202)

శ్రీ.

సీ. శాలివాహనశక సంవ్వత్సరములు వె
య్యేడు నూటాముప(దా)రువెళ[2]

---

1. ఈయుత్తరభాగములో ఛందస్సు తప్పినది 2 ప్రమోదూతసంవత్సరము ౧౭౩౨ వ శకసంవత్సరమునకు సరిపోవును.

గను ప్రెమోదూత[1]హాయనవైశాఖ[2]
శుద్ధతృతీయార్కశుభదినమున
మృగశీర్ష[3]నక్షత్ర మేషలగ్నమునందు
శ్రీకూర్మనాయకశ్రీపదములు
సంతతంబును బూజ జరిగించు మనుచు చా
మర్ల సీతారామమహీసురునకు
ముత్యగోత్రభవుఁడు మాధల తమ్మన్న[4]
సుందరపురవృత్తి[5]సూర్యసోము
లెంతగాలమ్ముందు రంతపర్య(౧)తము
నాత్మపుణ్యకీర్తు లలర నొసగె.

43.

శ. స.

ఇది గుంటూరుమండలము సత్తెనపల్లితాలూకా, వేలుపూరుగ్రామములో రామలింగేశ్వరస్వామి యాలయముదగ్గఱఁ బడియున్న యొక చిరిగిపోయిన రాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 588 of 1925.)

సీ. ......ంచ్చిప్రభనొప్పి పెగ్గ......
నిర్మలభూరి కీర్తి.. ......
యాత్రయ...పవిత్రుండు ద్రేకోటి
పురవల్లభుండు గుణాకరుండు ఘనుండు

---

1. ప్రమోదూత- అని యుండవలెను.

2 గణభంగ మయినది.

3. మృగశీర్ష- అని యుండవలయును.

4. గోత్రముపేరు ముత్య లేక ముత్స్య అని గాని పురుషునిపేరు ముందల తమ్మన్న అనిగాని యుండవలెను. పైశాసనములో మాతృగోత్రోద్భవ మఁడ్డలతంమ్మన్న- అనియున్నది.

(౫) వృత్తి- అని యుండవలెను.

దనకులస్వామి నుద్ధతరాజగజరాజ
మృగరాజవరు జగమెచ్చుగండ
భూపాలు నబ్బాంబికాపుత్రు దన్నడ
కేతవల్లభు జగద్గీతకీర్తిఁ
బ్రీతి(ం) గొలిచి తనసునీతివాచాలతఁ
గాం(గ) ఖడ్గములం బ్రగల్భతంని
యోగయో(గు)ండై సమున్నతసంపదలు
దాల్చినెగడె బుధులు దన్నుం బొగడ. ౧.

మ. వృ. అనిశంబు(న్) దనబుద్ధిపేర్మిఁ బతిం దంత్రావాప్తిం...ం(ట్టి)ం
చ్చుచుం
దనవిక్రాంతి నరాతివర్గఁము(భు)జాదర్పఁంబు భంజించ్చుచుం
దనదాక్షిణ్యవిశేషతను బుధుల మిత్రశ్రేణి రక్షించ్చుచుం
ద్దనరెం గేతధరాతలేను శచిగోత్రంసుండు ప్రోలం డిలను. ౨.

44.

శ. స.

ఇది చెన్నపురము సమీపమున, పల్లవరము దగ్గఱ నున్న ప్రాంతపల్లవరములో నొకనూతియొద్ద నొకఱాతిమీఁద చెక్కఁబడియున్నది. (A. R. 55 of 1909.)

సీ. కసిమియ్యసాహేబు ఖన[1]కీర్తిఁ రంజిల్ల
షేకుహాస్సనకు[2] చెల్వ మమర
పల్లావరంబ్బున ప్రఖ్యాత మైనట్టి
పేట గావించెను పేర్మిఁతోడ

1. ఘన-అని యుండనోపు.
2. హాస్సనుకు- ,,

జగదేకవిఖ్యాతి జనపతు లెన్నంగ[1]
సంత సాగించెను శాశ్వతముగ
సకలజనాధార సరణియై దనరంగ
భావిలు కల్పించెను[2] ప్రౌఢిమెరయ
సైదిభురాహేము సాహెబుపేట
విభురాముభాగని వెలయజేశె
గంత్రాపథంబున గంభీర మైనట్టి
చావళ్లు గట్టించ్చె (సాస్వ)తముగ
అనుచు వజ్రీలు (ము)న్నీలు అభినుతింప
వెలసితివి ధరలోన వినుతికెక్కి
శేఖు అలావద్దిను[3] గఘాఽబ్ధి (స్రే)కరముగ[4]
శేకు మసామియ్యా నృపాల శేఖరముంగా.[5] ౧

45.

శ. స.

ఇది గుంటూరుజిల్లా గుంటూరుతాలూకా మందడముగ్రామములో మల్లికార్జునస్వామియాలయములోని అమ్మవారిగర్భగృహము గోడమీద నున్నది. (A R. 104 of 1017).

ఉ. (మొదటఁ గొంతభాగము పోయినది)
సూరమాంబికకు మిక్కిలి పుణ్యం(ము)దారకీర్తిఁల

---

1. లెన్నఁగ- యుండనోపు.
2. భావులుకల్పించె- యుండనోపు.
3. గణము తప్పినది.
4. శేఖరుండ- అని యుండనోపు.
5. ఈపాదము షేకు మసమియ్యా నరపాలశేఖరుండ అని యుండనోపు.